

Aktiivtöö. Erinevad soovid

Teema: konflikti lahendamine.

Alateema: minu ja teiste vajadused.

Õpitulemused. Õpilane:

- nimetab inimese eluks olulisi vajadusi ja võrdleb enda vajadusi teiste omadega*;
- toob juhtumite põhjal näiteid, kuidas inimeste vajadused ja soovid erinevad;
- pakub etteantud juhtumitele erinevaid lahendusi;
- analüüsib erinevate lahenduste eeliseid ja puudusi.

Vajalikud materjalid. Töölehed olukordade kirjeldustega, õpetaja lisamaterjal.

Taust. Lapsed erinevad üksteisest nagu täiskasvanudki. Samamoodi on erinevad nende vajadused ja soovid. Lapse oskus end teise inimese olukorda panna on aga piiratud ning nii on kaaslaste soovide ja vajaduste kokkulangematusel tingitud konfliktid lihtsad tekkima. Lastele tuleb õpetada, et konflikt on elu loomulik osa, tõsisema tüli vältimiseks tuleb aga õppida arusaamatusi rahumeelselt lahendama. Lahendus tuleb lihtsamalt, kui püütakse mõista teise osapoolte olukorda, tema tundeid ja vajadusi.

See tund aitab õpilastel mõista inimestevahelisi erinevusi, arendada suhtlemisoskust ning vähendada sotsiaalsest ebakompetentsusest tingitud riski uimasteid tarvitada.

Tunni sissejuhatus. Sissejuhatuseks kuulake raadio Kuku saadet „Mina arvan. Tülitsemine“, mis on kättesaadav aadressil http://vikerraadio.err.ee/helid?main_id=1897701.

Põhitegevused

1. Küsige õpilastelt, millest saavad alguse tülid inimeste vahel. Paluge tuua mõni näide. Selgitage toodud näite varal, kuidas tüliks paisuv arusaamatus tekib osapoolte erinevate vajaduste pinnalt. Võite kasutada ka allpool toodud näidet.

Tunnid on lõppenud ja poisid peavad trenni kiirustama. Kevin tahab, et Aare temaga poodi pirukaid ostma tuleks. Aarel on aga vaja veel koju joosta, et koeraga õues käia.

Analüüsige seda koos lastega. Paluge mõelda järgnevale.

- Millised on Kevinil vajadused? (Kõht on tühi.)
 - Millised on Aare vajadused? (Koer on vaja õue viia.)
 - Kas Kevinil ja Aarel vajadused mingis osas kattuvad?
 - Milline oleks lahendus? a) Aare selgitab Kevinile oma olukorda: „Ka mul on kõht tühi, aga ma pean Donnaga õues käima. Teeme minu pool mõned võileivad.“ b) Kevin kuulab Aare ära: „Käi kodus ära, ma lähen poest läbi ja siis saame kokku.“
2. Jagage klass väikesteks rühmadeks ja andke igale rühmale läbi töötada ühe juhtumi kirjeldus töölehel. Võite ka ise sobivaid olukordi välja pakkuda. Rühmade ülesandeks on juhtumi tegelaste vajadusi analüüsida ja otsustada, milline võiks olla olukorra rahumeelne lahendus.

3. Kui õpilased on tööga valmis saanud, paluge iga rühma esindajatel ette lugeda oma juhtum ja rollimänguna läbi mängida lahendus. Algate arutelu, kas pakutud lahendus on ainus või on veel võimalikke lahendusteid.
4. Kiitke rollimängus osalejaid.
5. Kui tunnis jääb aega üle, siis paluge õpilastel alustada ülesandega nr 2. Selles on vaja arutleda isiklike vajaduste ja pereliikmete vajaduste üle. Selle ülesande võib jätta ka täies mahus kodutööks.

Põhisõnum. Rõhutage õpilastele, et kõige edukamalt lahendatud olukord, tüli või arusaamatus on selline, milles keegi ei saa haiget ja mõlemad osapooled saavutavad vähemalt osa soovitud. Seda on lihtsam saavutada, kui püütakse mõista teise osapoole soove ja vajadusi, mis sinu omadest erineda võivad. Konflikti käigus tekkivad negatiivsed tunded on normaalsed, ent teist poolt kuulates ja temaga läbi rääkides on nendega lihtsam toime tulla.

Lõiminguvõimalused. Töö pakub võimalusi lõiminguks eesti keelega (lausete koostamine).

Tööleht

Ülesanne 1. Juhtumid arutamiseks.

Merit on Liinal külas. Nad vaatavad televiisorit. Merit tahab vaadata saadet jääkarudest, aga Liina järjefilmi, mis jookseb samal ajal teisel kanalil.

Arutlege. Millised on Meriti vajadused?

Millised on Liina vajadused?

Milline on rahumeelne lahendus?

.....

.....

.....

✂

Aarne ja Artur on vennad, kes elavad ühes toas. Aarne tahab, et Artur oma mänguraudtee põrandalt koristaks. Ta on juba mitu korda pimedas sellele otsa komistanud ja kukkunud.

Arutlege. Millised on Aarne vajadused?

Millised on Arturi vajadused?

Milline on rahumeelne lahendus?

.....

.....

.....

✂

Ema tahab, et Marju iga päev pärast kooli tund aega flöötiharjutaks. Marju sooviks on aga puhata ja arvutimänge mängida.

Arutlege. Millised on ema vajadused?

Millised on Marju vajadused?

Milline on rahumeelne lahendus?

.....

.....

.....

Isa käskis Martinil ja Anul köögi ära koristada. Martinil on aga sõpradega kohtumine kokku lepitud ja Anul oli plaanis hoopis vanni minna.

Arutlege. Millised on isa vajadused?
Millised on Martini ja Anu vajadused?
Milline on rahumeelne lahendus?

.....
.....
.....

✂-----

Hans laenas Priidult kaks nädalat tagasi arvutimängu. Priit tahab seda nüüd tagasi, aga Hans ei too.

Arutlege. Millised on Hansu vajadused?
Millised on Priidu vajadused?
Milline on rahumeelne lahendus?

.....
.....
.....

✂-----

Greta kutsub Robini enda juurde Wii-ga mängima. Robinil on aga plaanis poistega jalgpalli mängima minna.

Arutlege. Millised on Greta vajadused?
Millised on Robini vajadused?
Milline on rahumeelne lahendus?

.....
.....
.....

Ülesanne 2. Mõtle ja vasta järgnevatele küsimustele enda ja pereliikmete kohta, kes sinuga koos elavad (ema, isa, vanaema, õde, vend).
Mida tahad sina täna õhtul teha?

.....
.....

Mida tahab täna õhtul teha?

.....
.....

Mida tahab täna õhtul teha?

.....
.....

Mida tahab täna õhtul teha?

.....
.....

Mida tahab täna õhtul teha?

.....
.....

Mida te saaksite teha ühiselt? Arutlege koos perega!

.....
.....
.....